

Dans met mij

Festivalprogramma
Highlights
Interviews
Genomineerden
Danstent
En meer...

Nederlandse
Dansdagen

29 SEP — 5 OKT 2023

Inhoud

Voorwoord - Ontmoeten	3
Hiphop is hoop - Interview Wennah Wilkers	4
Let's Talk	7
Welkom in de Danstent	8
De verbindende kracht van dans	11
Highlights programma	12
En de genomineerden zijn...	17
Interview met Imre & Marne Van Opstal	22
CONTROLE - Festivalfinale ND2023	25
De warme woonkamer van de Nederlandse dans	26
Dans online en op tv	27

Colofon

Concept en ontwerp: Zuiderlicht
 Redactie: Nederlandse Dansdagen
 Coverbeeld: Hugo Thomassen
 Drukwerk: Andi Smart Print Solutions

Dit is een uitgave van
 Nederlandse Dansdagen
 Juli 2023

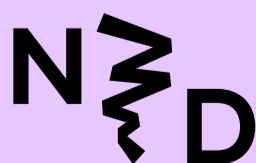
Wijzigingen en drukfouten
 voorbehouden.

Batterijstraat 48
 6211 SJ Maastricht
 info@nederlandsedansdagen.nl
 T 043 30 300 30

© Nederlandse Dansdagen, 2023

Fotocredits pagina 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 21, 25 en 27

Sjoerd Derine, Thijs Huizer, eighty8things, Erwin Penners, Alesya Dobysh, Robert Benschop, Salih Kilic, Vincent van Woerkom, Tom Visser, Rahi Rezvani, Aristos Iatrou, Lisa Schamle, Yaqine Hamzaoui, Yema Gieskes, Maximilian Borchardt, Kamerich & Budwilowitz (EYES2), Jona Harnischmacher, Bart Grietens, Kjer Mariano, Martijn Halie, Phile Deprez, Steven Tips, Neeltje de Vries, Sebastien Galtier, Henk van Kooten, Richard Terborg, Sofiane El Achari, Anne Fransen.

**Nederlandse
 Dansdagen**

Ontmoeten

Tijdens de Nederlandse Dansdagen vieren we de Nederlandse danskunst. Op alle podia en ook op onverwachte (dans)locaties in Maastricht zijn prachtige voorstellingen en performances te zien. Maar er gebeurt meer... het festival ontwikkelt zich steeds meer als een plek voor ontmoeting tussen makers, dansers en publiek. Meer dan ooit hoor ik van mensen dat zij zich zo verheugen om met elkaar dans te beleven én hun ervaringen te delen. Is het de tijdgeest? De groeiende populariteit van dans? Of is dit het resultaat van onze focus, waarbij wij elke editie van ons festival consequent zowel de scherpste als de breedte opzoeken om zo veel mogelijk publieksgroepen te bereiken. Ik weet het niet. Maar, ik vind het ongelooflijk fijn dat dans zo leeft en dat zoveel mensen zich op het festival verheugen. Ik sluit mij daar graag bij aan. Want, ik verheug mij op de Danstent op het Vrijthof met zijn dansavonden en battles. Hier zie én voel je de essentie, de levendigheid, intimiteit en blijdschap van dans en samen dansen. Ik verheug mij op het Gala – altijd een feest. Op Imre en Marne van Opstal, die uniek in Nederland en exclusief voor de Nederlandse Dansdagen hun internationale successen *The little man* en *I'm afraid to forget your smile* op ons podium tonen. Op Cherish Menzo met haar baanbrekende *DARKMATTER*. We staan uitgebreid stil

bij 50 jaar hiphop en hoe hiphop in Nederland zijn weg vond naar de theaters. De schoolvoorstellingen, waarbij honderden kinderen kennismaken met de magie van dans. De voortzetting van de samenwerking van Limburgse dansorganisaties in *Dans Right Now*. De finale van het festival op donderdag met *eenvijfvijf*. Het alsmaar groeiende dansWEB dat dans inzet voor inclusie. En ik verheug mij op onze ontmoetingen. Dat zullen er veel zijn dit festival. In februari hebben wij een *Call to Action* bij de staatssecretaris Cultuur en Media (ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap) en de Raad voor Cultuur neergelegd. In dit document hebben we namens en in samenwerking met velen in de sector knelpunten en actiepunten uiteengezet die belangrijk zijn voor de toekomst van de Nederlandse dans. Dit document vormt de ruggengraat van tal van gesprekken die we tijdens het festival tussen al die mooie voorstellingen door gaan voeren. Over de samenwerking tussen makers en podia, dans en ethiek, sociale veiligheid op de (dans)werkvloer, duurzaamheid, digitalisering, archivering en meer. Veel meer. Duik in deze krant en *#dansmetmij*. Aan dit motto van de Nederlandse Dansdagen voegen wij dit jaar met plezier *#praatmetmij* toe.

Ik verheug mij op je komst.

Ronald Wintjens,
Namens het team van de
Nederlandse Dansdagen

Hiphop is hoop

'Hiphop betekent op dit moment voor mij: hoop. Ik geloof in de kunsttaal. Daar wil ik al mijn tijd, energie en 'zijn' in steken, omdat ik voel dat dit betekenisvol is.'

Vijftig jaar geleden werd hiphopmuziek geboren op een huisfeestje in een New Yorkse achterstandswijk en niet lang daarna waren de eerste invloeden van de hiphopcultuur te zien op de Nederlandse straten. Net als mode en taal, was een eigen dansgenre een natuurlijk gevolg van de nieuwe muziekstroming.

Het zou nog een goede twintig jaar duren voordat die discipline op theaterpodia in Nederland zou verschijnen. Desondanks lieten pioniers van Nederlands hiphopdanstheater zoals Nita Liem (voormalig Don't Hit Mama) en Lloyd Marengo zich toen al inspireren door jonge dansers op de hoek van de straat. Of ze waren zelf die dansers. In de ND-podcast 'Van straat naar podium, 25 jaar hiphop danstheater' blikt Nederlandse Dansdagen met onder meer deze grondleggers terug op de gouden tijd toen hiphop net in opkomst was en hoe het zich verder ontwikkelde naar een kunsttaal.

Sinds die vroegere jaren heeft hiphop zich geprofessionaliseerd en zagen hiphopdansers in theater niet alleen een ander platform om hun kunst te uiten, maar ook een aanvullende manier om te kunnen leven van hun talenten.

Danseres Wennah Wilkers (30), member van de house dance crew XGEN, veelvuldig winnaar van (inter)nationale dansbattles en samenwerkingspartner van artiesten als Depeche Mode en regisseur Anton Corbijn, volgde een soortgelijke weg als hiphop in Nederland.

Op de middelbare school wint ze met een succesvol bonteavond optreden een professionele hiphopdans-workshop. Kort daarna komt ze in aanraking met de underground battle scene waarin dansers kennis met elkaar uitwisselen en dansend hun niveau aan elkaar afmeten. Na een hiphopdansopleiding en een multidisciplinaire dansstudie gaat Wilkers van hobby-danseres in een

'Als je de ruimte wilt hebben om te zijn wie je wilt zijn, en die wordt je in het normale leven niet gegeven, dan krijg je dat in de underground- en clubscene wel.'

buurthuis naar professioneel performer in het theater. In haar werk op het podium en als ambassadeur van de Nederlandse Dansdagen 2023 wil ze zich inzetten om de werelden van contemporary en house dance - een clubstijl verwant aan hiphop - bij elkaar te brengen.

"Ik probeer de inspiratie die ik uit theater haal, naar de underground scene te brengen om zo kruisbestuiving te creëren. En ik merk dat mensen geïnspireerd raken als ze kennismaken met een voor hen onbekende wereld."

Wilkers is geboren in de Filipijnen en groeide op in Amsterdam. "Ik ben heel Nederlands opgevoed, maar ben ook vermengd met mijn moeders cultuur. Ik probeer de normen en waarden van haar cultuur te laten spreken in mijn dans, zoals samenhangigheid en delen. Dat geldt ook voor de hiphop- en housecultuur. De verbinding met elkaar, de support, die wil ik laten spreken in mijn kunst."

"Sinds mijn officiële kennismaking met hiphop is dans onderdeel gebleven van mijn leven. Met mijn danscrew trainde ik twee keer per week in een gymzaaltje en in het weekend gingen we naar events. Hiphop betekent op dit moment voor mij: hoop. Ik geloof in de kunsttaal. Daar wil ik al mijn tijd, energie en 'zijn' in steken, omdat ik voel dat dit betekenisvol is. Het verbindt mij met mensen, met mijn eigen lichaam en met de muziek. Maar als kunsttaal kan het ook iets betekenen voor iemand anders. Hoe meer iemand zijn eigen verhaal deelt via dans, hoe universeler het aanvoelt. We hoeven niet hetzelfde levensverhaal te hebben, maar je herkent jezelf wel in het grotere thema dat die dans belichaamt."

Wilkers ziet dat de hiphopscene niet alleen belangrijk is als kunstvorm, maar dat hij ook een belangrijke rol speelt in de Nederlandse samenleving. "House dance is een soort verzet tegen het hokjesdenken. Ook racisme leeft niet in de hiphop- of housecultuur. Dat komt van vroeger, maar die ongeschreven regels leven nog steeds. Als je de ruimte wilt hebben om te zijn wie je wilt zijn, en die ruimte wordt je in het normale leven niet gegeven, dan krijg je dat in de underground- en clubscene wel."

"Het level van hiphop is sinds ik begon wel enorm gegroeid. vervangen door: Dit komt voor een deel door de digitale cultuur. Platforms zoals YouTube en andere tools maken het veel makkelijker om je niveau hoger op te tillen."

De veelzijdige danseres merkt op dat hiphop ook in theater langzaam meer ruimte inneemt. "Je zag eerst dat vooral de bewegingstaal naar het podium werd gehaald, en dat de muziek waarop werd gedanst heel theateraal was. Nu zie je dat meer theatermakers uit de hiphopscene zelf komen. Zij brengen hun culturele kennis mee en zijn meer bepalend voor de visie van het stuk, in plaats van alleen uitvoerend danser."

De Amsterdamse hoopt in de toekomst nog dieper te verbinden met haar roots. "Ik heb nog wel de ambitie om mijn kennis over hiphop vaker naar de Filipijnen te brengen, want er is wel vraag naar. Ze zijn heel blij als mensen uit het buitenland komen om informatie te delen, want zij hebben daar geen toegang toe of geld voor. Ik hoop daaraan te kunnen bijdragen."

Tekst: Charissa Promes
Fotografie: Hugo Thomassen

ND 2023

KIJKTIP

Lecture demonstratie: A Dutch history of Hiphop

Zaterdag 30 september
12.30 – 14.00 uur
Locatie: Danstent
Toegang gratis, vrije inloop

De battle: Open Your Mind X The Notorious IBE X Nederlandse Dansdagen

Zaterdag 30 september
14.30 – 17.30 uur
Locatie: Danstent
Tickets: € 10,-

Seizoen 23 | 24

Met groot genoegen presenteert Nederlands Dans Theater (NDT) seizoen 2023-2024! Meer dan ooit is het belangrijk dat we ons bewust zijn van de kracht van kunst: haar vermogen om te verbinden en ons dichterbij elkaar en onszelf te brengen. Dit seizoen is een uitnodiging om te blijven dromen, vragen te stellen en om samen te komen.

In seizoen 2023-2024 brengen onze gezelschappen NDT 1 en NDT 2 in totaal maar liefst elf wereldpremières van nieuwe makers voor NDT en vieren we de terugkeer van werken van internationaal gerenommeerde choreografen.

We kijken ernaar uit jullie dit seizoen te mogen verwelkomen bij onze voorstellingen in het theater, én online!

Of Any/If And - William Forsythe. Dansers: Nicole Ishimaru, Luca Tessarini. Foto: Rahi Rezvani.

N Nederlands
Dans Theater
DT

Scan hier
of ga naar
NDT.NL/23-24

Dit festival stellen wij de ontmoeting tussen makers, dansers en publiek centraal. De wereld verandert ongelofelijk snel momenteel en de danswereld verandert mee, voor én achter de schermen. Des te belangrijker is het om tijd te maken om met elkaar te praten over de belangrijkste ontwikkelingen en onze rol hierin.

Eerder dit jaar hebben de Dansdagen het initiatief genomen om met alle geledingen van het dansveld een **Call to Action*** te schrijven en deze bij het Ministerie van OCW en de Raad voor Cultuur neer te leggen. Deze oproep vormt de ruggengraat van de debatten en rondetafelgesprekken die wij tijdens het festival willen voeren. Samen willen we een nieuwe fase voor de Nederlandse dans inluiden, waarin zoveel mogelijk Nederlanders de verbindende en inspirerende kracht van dans ervaren. Jouw ideeën zijn welkom. Dus, schuif aan en #praatmee.

Hieronder een aantal gesprekken uitgelicht. Kijk voor het gehele programma op www.nederlandsedansdagen.nl.

* Je vindt de **Call to Action** op: nederlandsedansdagen.nl/calltoaction

Let's Talk

Ronde tafel: 'sociale veiligheid op de dansvloer'

Grensoverschrijdend gedrag is een van de maatschappelijke thema's van dit moment. Ook in de danssector worden meldingen gemaakt van seksuele intimidatie, discriminatie, pesten en andere ongewenste gedragsvormen. Niet omdat ze ineens vaker voorkomen, maar omdat er meer aandacht voor is, meer mensen grensoverschrijdend gedrag niet meer tolereren en meer mensen melding durven te maken. In samenwerking met NAPK gaan we het gesprek met elkaar aan over het aanpakken en beter nog, voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag, seksisme en machtsmisbruik in de danswereld.

Zondag 1 oktober
11.00 – 12.30 uur
Toegang gratis (aanmelden verplicht)
Locatie: Theater aan het Vrijthof

Het Debat van de Nederlandse Dans

Het Debat van de Nederlandse Dans is hét moment waarop het dansveld in zijn volle breedte bijeenkomt om het over actuele kwesties te hebben. Onderwerp van gesprek is ditmaal 'Het theater van de toekomst'. Dit thema heeft alles te maken met de coronaperiode, die de kwetsbaarheid van het theaterbestel zichtbaar maakte. Maar ook thema's als inclusiviteit, duurzaamheid, digitalisering en de rol van het publiek spelen een rol. Overal zijn theaters in beweging en dit geeft het nadenken over hun toekomst een nieuwe urgentie. Vijf danskunstenaars met een eigenzinnig perspectief delen hun dromen, toekomstvisioenen en inspirerende verhalen met ons, waarna het debat kan losbarsten.

Vrijdag 29 september
14.00 – 16.00 uur
Toegang gratis (aanmelden verplicht)
Locatie: Sint-Janskerk

Urban Paradox #6

Urban dans is een paraplueterm voor een groot aantal dansvormen die ontstaan zijn op de straat of in de clubs. Dit jaar viert dit brede fenomeen zijn 50ste verjaardag en inmiddels is urban niet meer weg te denken uit de maatschappij. In Nederland deed urban dans 25 jaar geleden ook zijn intrede in de mainstream theaters. Onder de naam Urban Paradox vinden regelmatig gesprekken plaats waar de sleutelfiguren in de urban dans met elkaar over de brandende kwesties praten. Een van de thema's die dit keer wordt aangesneden is hoe dit veelvormige fenomeen zich op een passende manier laat archiveren voor toekomstige generaties.

Zondag 1 oktober
13.00 – 15.00 uur
Toegang gratis (aanmelden verplicht)
Locatie: Theater aan het Vrijthof

Welkom in de Danstent

Dansen hoort bij Maastricht én Maastricht hoort bij de dans. Tijdens de Dansdagen brengen we deze rijke danstraditie voor het voetlicht in onze Danstent op het Vrijthof. Na het succes van vorig jaar is deze bijzondere spiegelent niet meer weg te denken uit het festival. Van vrijdag 29 september t/m zondag 1 oktober is de Danstent dé ontmoetingsplek voor dansliefhebbers en hét podium voor iedereen die zelf wil dansen, battelen, clubben of van dichtbij van spectaculaire dans wil genieten.

Spectaculaire battles

Open Your Mind X The Notorious IBE X Nederlandse Dansdagen

Dit jaar vieren we niet alleen 50 jaar hiphop wereldwijd, maar ook 25 jaar hiphop danstheater in Nederland. In de Danstent doen we dat samen met de twee belangrijkste hiphop festivals in Nederland, The Notorious IBE en Open Your Mind.

Zaterdag 30 september
Lecture demonstratie: A Dutch history of Hiphop
12.30 – 14.00 uur
Toegang gratis, vrije inloop

Zaterdag 30 september
De battle: Open Your Mind X The Notorious IBE X Nederlandse Dansdagen
14.30 – 17.30 uur
Tickets: € 10,-

ANNO 1878
Blanche Dael
MAASTRICHT

Geniet in de Danstent van de beste koffie en thee uit Maastricht

Diner D'honneur

Ontmoet andere dansliefhebbers, choreografen, dansers én de genomineerden van de dansprijzen onder het genot van een exclusief walking diner in onze Danstent op het Vrijthof. Een Limburgs 'sjiek' maar informeel samenzijn waar de Nederlandse dans gevierd wordt.

Vrijdag 29 september
17.00 – 19.00 uur
Tickets: € 75,-
incl. walking diner en drankjes

Dansen met...

De voetjes gaan van de vloer met Maastrichtse dansverenigingen. Iedereen is van harte welkom om mee te dansen. Is dat een stapje te ver? Alleen kijken en meegenieten onder het genot van een drankje kan natuurlijk ook!

Vrijdag 29 september
Dansen met Maastrichter Country Dancers en Line Dancers Lanaken
20.00 – 22.00 uur
Toegang gratis, vrije inloop

Zaterdag 30 september
Dansen met Ruby Pure Latin en DJ SalsaPleasure
19.00 – 22.00 uur
Toegang gratis, vrije inloop

Zondag 1 oktober
Stijldansen met Dansen in het park
14.00 – 17.30 uur
Toegang gratis, vrije inloop

Zondag 1 oktober
Dansen met Tango Maastricht
18.30 – 22.30 uur
Toegang gratis, vrije inloop

Workshops en danslessen

Workshop Lloyd Marengo

In 2022 won Lloyd Marengo de Gouden Zwaan als waardering voor zijn grote en unieke bijdrage aan de dans in Nederland en zijn rol als wegbereider voor de hiphop community. Tijdens deze editie van de Dansdagen kun je een exclusieve workshop van deze hiphoplegende bijwonen.

Zaterdag 30 september
10.30 – 12.00 uur
Toegang gratis
(aanmelden verplicht)

Danslessen Latin en Tango

De een swingt de pan uit, bij de ander spat de passie van de dansvloer. Grijp nu je kans en doe mee met de gratis danslessen in de Danstent van Ruby en Daniëlle Cathalina van Ruby Pure Latin en Helen Derrez en Peter Washausen van Tango Maastricht.

Zaterdag 30 september
Ruby Pure Latin
18.00 – 19.00 uur

Zondag 1 oktober
Tango Maastricht
17.30 – 18.30 uur

Toegang gratis
(aanmelden verplicht)

Workshop Limbo Wheelers

Wie zegt dat je niet kunt dansen als je in een rolstoel zit? De Limbo Wheelers laten zien dat dat heel goed mogelijk is. Het geeft vrijheid om je in je rolstoel te bewegen op muziek, het schept verbinding met mede-dansers en is gewoon heel erg gezellig. En iedereen is welkom! Zowel mensen in een duwrolstoel, een elektrische rolstoel en natuurlijk staande partners.

Zondag 1 oktober
10.00 – 11.00 uur
Toegang gratis
(aanmelden verplicht)

OPEN PODIUM

De Danstent is dé ontmoetingsplek en showcase voor iedereen die danst in Maastricht. Op het OPEN PODIUM zullen meer dan 100 dansers van 10 verschillende dansscholen en dansgroepen zich aan de stad en het festivalpubliek presenteren. Alle stijlen en leeftijden komen aan bod in deze middag van, voor en door de Maastrichtse dans. Het dansplezier spat van het podium!

Zondag 1 oktober
11.30 – 12.00 uur, 12.15 – 12.45 uur
en 13.00 – 13.30 uur
Tickets: € 5,-
Kinderen t/m 9 jaar gratis toegang
(aanmelden verplicht)

Club Tweak

Een club waar je jezelf tijdens de Dansdagen tot in de vroege uurtjes kunt verliezen op de dansvloer. Er zijn twee locaties, want Club Tweak opent zijn deuren in de Danstent op het Vrijthof, waarna het feest doorgaat in de foyer van Theater aan het Vrijthof. Dans samen met de toonaangevende dansers en choreografen van Nederland op de beats van lokale en internationale DJ's.

Vrijdag 29 september
Danstent: DJ Cutnice
22.00 – 01.00 uur
Foyer TahV: DJ El Rey
22.30 – 02.00 uur
Tickets: € 5,-

Zaterdag 30 september
Danstent: DJ Lucas Benjamin
22.00 – 01.00 uur
Foyer TahV: DJ Deugniet
22.00 – 03.00 uur
Tickets: € 5,-

HET NATIONALE BALLET

16 t/m 30 september

FOUR TEMPERAMENTS

—
Twee meesterwerken en
twee wereldpremières

NATIONALE OPERA & BALLET

operaballet.nl

9 t/m 19 november

GISELLE

—
Romantische klassieker,
te zien in het theater bij
jou in de buurt

Hoofdsponsor
Nationale Opera & Ballet

HOUTHOFF

De verbindende kracht van dans

Dat danskunst meer is dan een mooie performance op het podium, bewijzen de projecten *dansWEB*, *Dans Right Now!* en *de Wendbare Werkplaats*. Bij deze programma's, die stoelen op samenwerking, verbinden wij dans aan nieuw publiek en nieuwe danskunstenaars.

dansWEB / PRA Muziektheater – Kijk in mijn ogen

Binnen dansWEB organiseren we met partners uit de zorg, het onderwijs en de cultuur dansontmoetingen, workshops en voorstellingen voor ouderen en mensen met een beperking in zorgcentra en kinderen en jongeren in het (speciaal) basisonderwijs. Tijdens de Dansdagen presenteert PRA Muziektheater *Kijk in mijn ogen*. Bij dit bijzondere dansproject klinkt muziek op de gang. De deur vliegt open en een groep vrolijke kinderen springt en danst naar binnen. Wat zich ontvouwt is een dynamische voorstelling, waarbij de kinderen, dansers en ouderen samen dansen. Het geluk straalt van dit ontroerende dansfeest voor alle deelnemers.

Vrijdag 29 september
15.00 - 16.10 uur
Locatie: Scharwyerveld - Sevagram
Toegang gratis (aanmelden verplicht)

Zaterdag 30 september
15.00 - 16.10 uur
Locatie: Envida Larisa
Besloten bijeenkomst

Dans Right Now! / Een avond over professionele dans in Limburg

Limburg blijkt de afgelopen jaren een uiterst vruchtbare voedingsbodem voor danstalent. Eerst onder de noemer *Proeftuin Dans*, momenteel als *Dans Right Now!* werken de belangrijkste dansorganisaties in de provincie samen om jonge choreografen en dansers zich verder te laten ontwikkelen. Tegelijkertijd zijn er anderen die geheel op eigen houtje iets moois hebben opgebouwd. Inmiddels zijn er zoveel choreografen, dansers en dansorganisaties in en vanuit Limburg actief, dat er alle reden voor is om alle mensen in deze danscommunity met elkaar in contact te brengen en gezamenlijk verder te praten over de verrijking van het Limburgse dansklimaat.

Woensdag 4 oktober
19.00 - 21.00 uur
Locatie: Theater aan het Vrijthof
Besloten bijeenkomst

Wendbare Werkplaats / Simon Bus – SIX PORTRAITS

Met *schrit_macher just dance!* en The Notorious IBE organiseren we de *Wendbare Werkplaats* waarbij geselecteerde talenten de kans krijgen om nieuwe werkwijzen uit te proberen. Dit jaar brengt de Heerlense maker Simon Bus, winnaar van de Innovatieprijs Nederlandse Dansdagen Maastricht 2022, op dit platform vijf internationale makers bij elkaar; zielsverwanten met wie hij de focus op een multidisciplinaire werkwijze deelt. Onder het oog van het publiek werkt het zestal tijdens de Dansdagen in het Bonnefantenmuseum aan *SIX PORTRAITS*. Dit nieuwe werk van Bus verkent het grensvlak van beweging, beeld en geluid.

**Zaterdag 30 september en
zondag 1 oktober**
12.00 - 12.45 uur, 14.00 - 14.45 uur,
16.00 - 16.45 uur
Tickets: € 16,50
(incl. toegang tot het museum)
Locatie: Bonnefantenmuseum

PROGRAMMA

Tijdens de Nederlandse Dansdagen vieren we het mooiste van de Nederlandse dans. Van klassiek ballet tot urban, van meesterchoreograaf tot jong talent, en van *edgy* avant-garde tot voorstellingen voor een jong publiek.

De Dansdagen brengen dans in alle theaters van de stad, maar ook in de Danstent, het museum en de bioscoop. Bij deze enkele highlights uit ons prachtige programma.

Kijk voor het volledige programma op nederlandsedansdagen.nl of scan deze QR-code.

Nederlandse Dansdagen Gala

Festivalopening met o.a. Introdans, Cecilia Moisio, Duda Paiva en Shailesh Bahoran

Het festival opent in stijl met dansers, choreografen en dansfans tijdens het *Nederlandse Dansdagen Gala*. Op deze feestelijke avond worden de belangrijkste dansprijzen uitgereikt; een overzicht van de genomineerden vind je verderop in deze krant. Ook zijn er bijzondere optredens en verrassende gasten en jij kan erbij zijn! In gala natuurlijk.

Vrijdag 29 september

20.00 – 22.30 uur

Tickets: € 40,- / € 45,-

(incl. pauzedrankje)

Locatie: Theater aan het Vrijthof

Korzo – DansClick 25

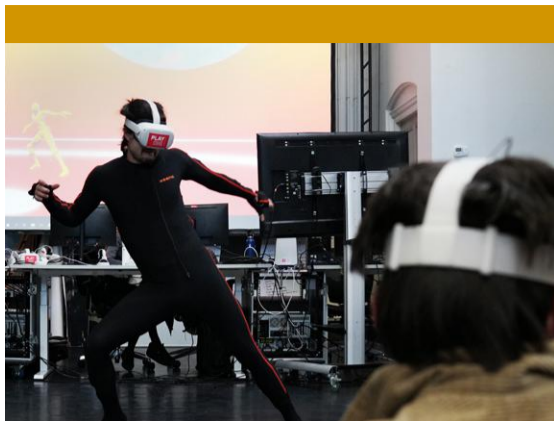
Met de première van de 25e editie van *DansClick* eert de Nederlandse Dansdagen deze bijzondere tourneevorm, waarmee vrijwel alle toonaangevende choreografen van dit moment bij het brede publiek geïntroduceerd werden. In deze jubileumeditie zien we het aangrijpende duet *Jij en ik en alle anderen* van Jordy Dik, waarvoor hij de prestigieuze BNG Bank Dansprijs 2023 ontving. Daarnaast presenteert Korzo tijdens *DansClick 25* ook het duet *Eroica* van haar eigen huismaker Zino Schat.

Zaterdag 30 september (première)

14.00 – 15.30 uur

Tickets: € 18,50

Locatie: AINSI

Ruben Chi – Transcendance

Dans met een machine, een dialoog met een algoritme, communicatie tussen mens en AI. In *Transcendance* spiegelt choreograaf en performer Ruben Chi zich aan zijn eigen beweging en verkent in samenwerking met de multidisciplinaire kunstenaar Bob Sizoo de onbereisde werelden van de verbinding tussen mens en AI.

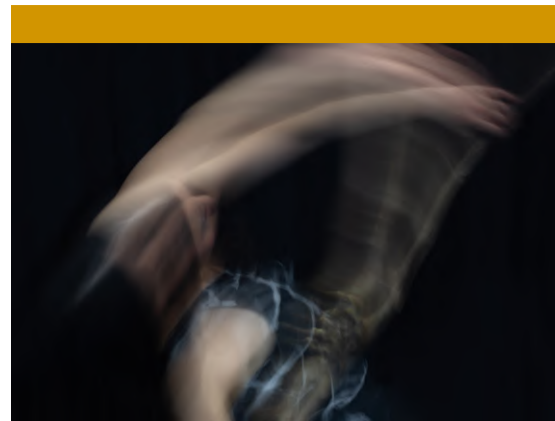
Vr 29 sept: 16.30, 19.30 en 22.30 uur
Za 30 sept: 11.00, 13.30, 16.00 en 18.30 uur
Zo 1 oktober: 11.00 en 13.00 uur
Duur voorstelling: 1 uur
Tickets: € 14,-
Locatie: Theater aan het Vrijthof

Conny Janssen Danst - DANSLOKAAL 11

Artistiek leider Conny Janssen selecteert elke editie van *DANSLOKAAL*, in samenwerking met Dansateliers en Korzo, drie talenten die een korte choreografie voor haar dansers mogen maken. In *DANSLOKAAL 11* zijn dat Rutkay Özpınar, het duo Marta & Kim en Patricia van Deutekom.

Vrijdag 29 september (try-out)
17.00 – 18.00 uur
Tickets: € 12,50
Zaterdag 30 september (première)
12.30 – 13.30 uur en 16.00 – 17.00 uur
Tickets: € 18,50
Locatie: Kumulus

Mami Kang – Body Drift

Met de performance *Body Drift* probeert choreograaf Mami Kang een staat van continu morphen te creëren. Met droomachtige fragmenten, stem, geluid en beweging stelt dit werk dans voor als iets dat het menselijke exceptionalisme overstijgt. Door het onbewuste verlangen te onderzoeken, nodigt *Body Drift* het publiek uit om deel te nemen in een cryptische, ongrijpbare ruimte waar fictie en realiteit, verbeelding en materialiteit elkaar kruisen.

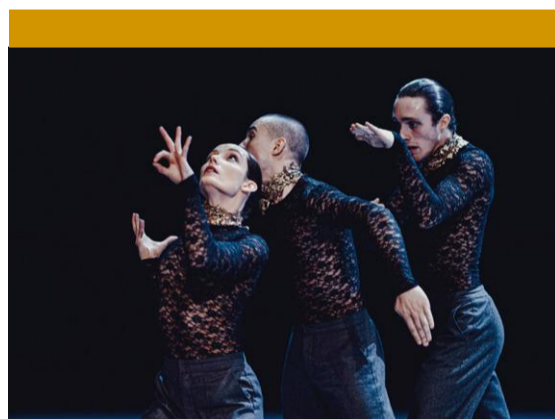
Zaterdag 30 september
12.30 – 13.30 uur en 18.30 – 19.30 uur
Tickets: € 14,-
Locatie: Toneelacademie

Antonin Rioche / Korzo – Oh Girl!

Oh Girl! is een reis, een intieme solo over de essentie van angst. We zijn geboren als kwetsbare dieren; dat we ons zorgen maken wordt geacht onze superkracht te zijn. Maar wanneer we ons dag in dag uit teveel zorgen maken, werpt dit een schaduw over ons, blokkeert het ons dagelijks leven. Wat gebeurt er als het gordijn valt, de schijnwerpers uit gaan, de camera stopt en de deur zich achter ons sluit?

Zaterdag 30 september
17.00 – 17.50 uur
Tickets: € 18,50
Locatie: Bordenhal

Meesterwerken

Het Nationale Ballet, Scapino Ballet Rotterdam, Introdans, Nederlands Dans Theater & ISH Dance Collective
Meesterwerken is het enige moment in het jaar waarop al 'onze' topgezelschappen op één podium te bewonderen zijn. Een overweldigend programma, met stukken van meesterchoreografen als Marco Goecke, Akram Khan, David Dawson, Marco Gerris en Erika Sligoner. Een unieke kans voor de dansliefhebber om een avond lang te genieten van de hoge kwaliteit van de Nederlandse dansgezelschappen.

Zaterdag 30 september
20.00 – 22.30 uur
Tickets: € 40,- / € 45,-
(incl. pauzedrankje)
Locatie: Theater aan het Vrijthof

ARK/Connor Schumacher & Theater Babel – ClubINC

Welkom bij *ClubINC!* waar uw host Connor Schumacher en acht dansers met en zonder beperkingen je meenemen in een wervelende ervaring. Samen met jou creëren we een inclusieve wereld waarin jij gezien wordt, jij anderen ziet en waarin iedereen kan meedoen.

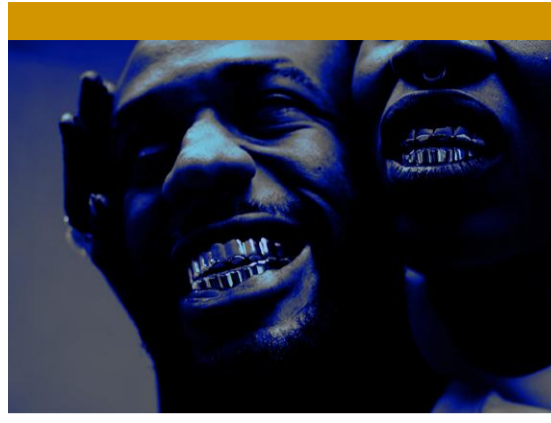
Zaterdag 30 september (première)
20.30 – 21.30 uur
Tickets: € 14,-
Locatie: Opera Zuid Malpertuis

Courtney May Robertson – Hunter

HUNTER is een vloeiende, ambigue en afgeronde artistieke weergave van onzuiverheid. De voorstelling levert kritiek op dat wat sociaal onverteerbaar is en is een viering van de rafelranden. Courtney May Robertson bekijkt haar thema's met een queer intersectionele feministische lens. In *HUNTER* staan het verwerpelijke, het monsterlijke/groteske en filmgenres waarin het lichaam een overdadige rol speelt centraal: horror, porno en melodrama. 'Niet voor tere zieltjes'

Zondag 1 oktober
10.30 – 11.30 uur
Tickets: € 14,-
Locatie: AINSI

Cherish Menzo – DARKMATTER

Reis af naar het gitzwarte, punky en vervreemdende *DARKMATTER* universum waar de mogelijkheden van het lichaam tot het maximale worden opgerek. Tegen de achtergrond van een apocalyptisch jungle-decor ontstaat een duister én beeldschoon spel. Voor *DARKMATTER* put Menzo uit de hiphop- en rapcultuur, posthumanisme en afrofuturisme; een stroming die zich richt op een toekomst waarin zwarte mensen in een hypertechnische en gedekoloniseerde wereld leven.

Zondag 1 oktober
12.15 – 13.30 uur
Tickets: € 18,50
Locatie: Bordenhal

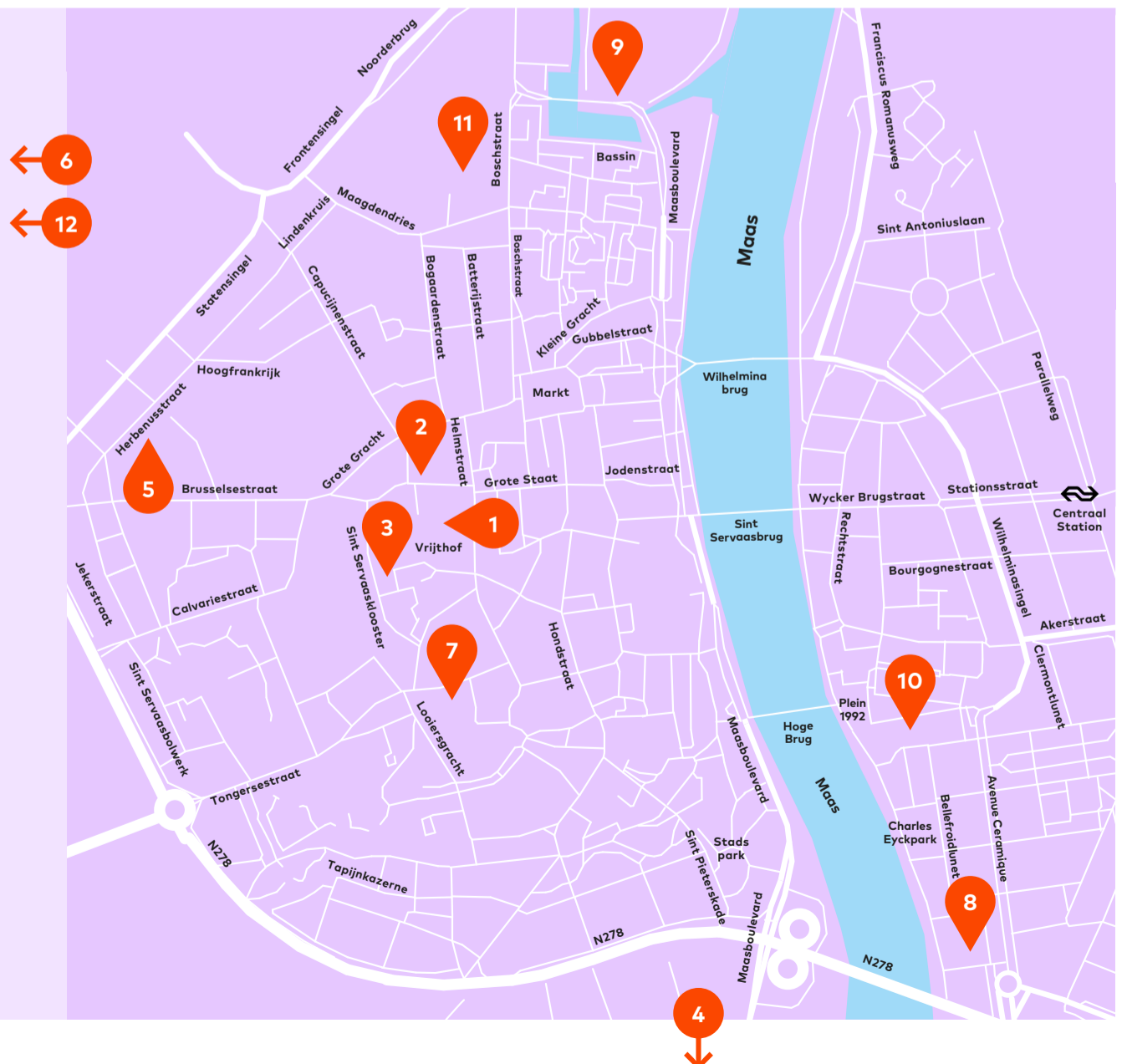
Nederlandse Dans International #1: Imre en Marne van Opstal

Imre en Marne van Opstal behoren tot de spannendste en meest gewilde choreografen ter wereld. Exclusief voor de Nederlandse Dansdagen worden twee stukken die ze onlangs voor twee Duitse dansgezelschappen hebben gemaakt eenmalig in Maastricht gepresenteerd. Mis het niet!

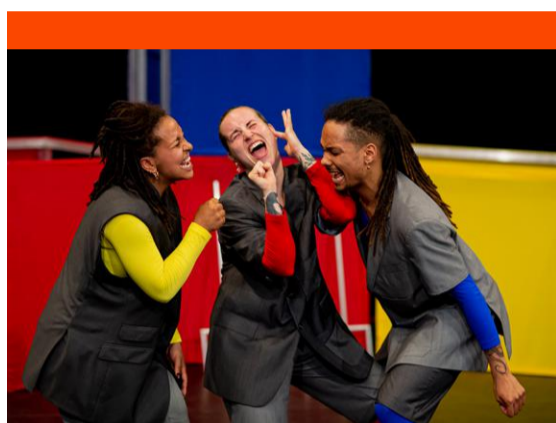
Zondag 1 oktober
Voorstelling: 14.00 – 15.20 uur
Interview met de makers: 15.30 – 16.00 uur
Tickets: € 27,50 / € 32,50
Locatie: Theater aan het Vrijthof

Danslocaties

- 1 **Danstent**
Vrijthof
- 2 **Theater aan het Vrijthof**
Vrijthof 47
- 3 **Sint Janskerk**
Vrijthof 24
- 4 **Ainsi**
Lage Kanaaldijk 112-113
- 5 **Kumulus**
Herbenusstraat 89
- 6 **Opera Zuid Malpertuis**
Malpertuisplein 60
- 7 **Toneelacademie**
Lenculenstraat 31
- 8 **Bonnefantien**
Avenue Ceramique 250
- 9 **Lumière**
Bassin 88
- 10 **Bordenhal**
Plein 1992 15
- 11 **De Ruimte SNS Maastricht**
Petrus Regoutplein 3
- 12 **Scharwyerveld – Sevagram**
Daaldersruwe 93

OOK VOOR JONG PUBLIEK

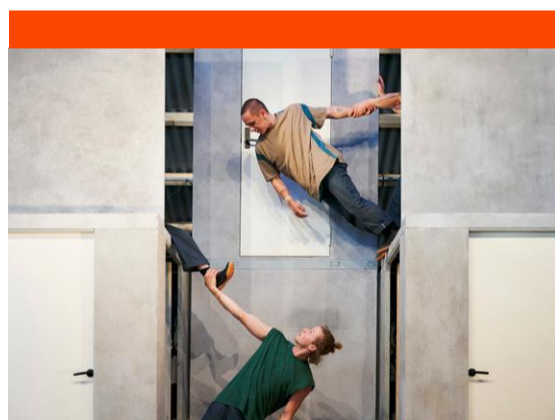

Bonte Hond – SUPERSLOW (2,5+)

Een ode aan nieuwe dingen ontdekken en uit je comfortzone breken. Ga mee op reis door het hoofd van een peuter tijdens deze fysieke, muzikale voorstelling met theatrale hiphop en weinig woorden. Geen dans, geen theater, geen muziek. *SUPERSLOW* zit overal tussenin. Dus stel jezelf open, verwacht niks en ontvang alles. Een ode aan het avontuur.

Zondag 1 oktober
13.30 – 14.15 uur en 16.00 – 16.45 uur
Tickets: € 14,-
t/m 30 jaar: € 9,50
Locatie: Kumulus

**Maandag 2 oktober en
dinsdag 3 oktober:**
besloten schoolvoorstellingen
Locatie: Kumulus

Circumstances – EXIT (8+)

EXIT toont de ontmoeting van vier individuen die één collectief pad belopen. In een grote, indrukwekkende installatie met een draaiende muur en zwevende deuren bewegen ze in en door de ruimte. Een spannende, impressionante en fysieke circus- en dansvoorstelling waar beweging, partner-acrobatie en balansbord samenvloeien.

Dinsdag 3 oktober
13.00 - 13.55 uur: besloten
schoolvoorstelling
20.00 – 20.55 uur
Tickets: € 14,-
t/m 30 jaar: € 9,50
Locatie: Theater aan het Vrijthof

Met de liefde voor dans kun je niet vroeg genoeg beginnen. De ontdekking van de taal van je lijf. Expressie, verwondering, avontuur, humor, interactie ... Het festivalprogramma voor het jonge publiek heeft het allemaal in voorstellingen voor peuters van tweeënehalf tot pubers vanaf twaalf jaar. En volwassenen. Want jeugddans is een verrijkende beleving voor alle leeftijden.

155 (eenvijfvijf) / Maas Theater en Dans – *CONTROLE* (12+)

De mannen van 155 (eenvijfvijf), een breakdance collectief ontstaan uit vrienden die samen zijn opgegroeid, zijn inmiddels allemaal rond de 30 en staan voor de keuze: grip op het leven krijgen of vrije jongens blijven? De voorstelling *CONTROLE* brengt een dikke medley van breakdance, fysieke komedie, live muziek, film en bizarre humor.

Zondag 1 oktober
13.00 - 14.10 uur: besloten
schoolvoorstelling
20.00 – 21.10 uur
Tickets: € 14,-
t/m 30 jaar: € 9,50
Locatie: Theater aan het Vrijthof

INTRODANS

presenteert in seizoen 2023 - 2024

EN DE

GENOMINEERDEN

ZIJN...

De Nederlandse Dansdagen geeft een impuls aan de Nederlandse dans door het ondersteunen van opkomend talent met begeleiding en prijzen. De *Innovatieprijs Nederlandse Dansdagen Maastricht* en de prestigieuze *Zwanen* brengen elk afzonderlijk én in gezamenlijkheid de actuele ontwikkelingen en uitzonderlijk danstalent voor het voetlicht.

Dit jaar wordt voor de tweede keer de *Innovatieprijs Nederlandse Dansdagen Maastricht* uitgereikt. De vernieuwde stimuleringsprijs brengt innovatieve ontwikkelingen en buitengewoon

makerstalent aan het licht. De winnaar van de prijs ontvangt een geldbedrag van € 25.000,-. Dit bedrag, mede mogelijk gemaakt door Gemeente Maastricht, heeft als doel de maker meer slagkracht te geven in het produceren van zijn ideeën.

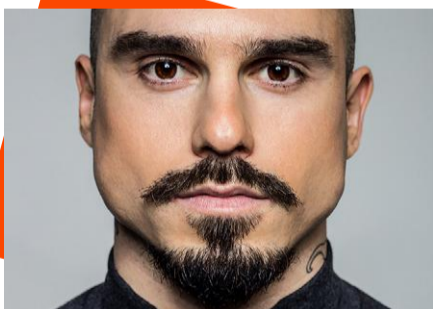
Het nieuwe werk of een kijkje in het creatieproces zal tijdens de Nederlandse Dansdagen 2024 voor het eerst worden gepresenteerd.

De *Zwanen* zijn de dansprijzen van de Vereniging van Schouwburg- en

Concertgebouwdirecties (VSCD). Deze 'Oscars' van de Nederlandse dans zijn al sinds 2003 verbonden aan de Nederlandse Dansdagen. Alle genomineerde gezelschappen, choreografen en dansers hebben in het afgelopen seizoen een uitzonderlijke artistieke kwaliteit geleverd.

Tijdens het Nederlandse Dansdagen Gala op 29 september in Theater aan het Vrijthof zullen de prijzen uitgereikt worden.

Genomineerden Innovatieprijs Nederlandse Dansdagen Maastricht 2023

Denden Karadeniz

Denden Karadeniz is een Koerdische danser, dansdocent en choreograaf die ooit begon als breakdancer. Met zijn roots in de urban battle scene, commerciële ervaring op televisie en zijn liefde voor theater draagt hij zijn visie verder met zijn eigen dansgezelschap Zero Dance Theatre, waarbij een unieke blend van diverse dansstijlen tot een zeer fysiek bewegingsidroom samenkomen.

Junadry Leocaria

Junadry Leocaria is een opvallende verschijning in het Nederlandse urban danstheater. Haar professionele danscarrière begon op 18-jarige leeftijd bij ISH Dance Collective, waar ze haar liefde voor theater en podiumkunsten ontwikkelde. In haar eigen, kenmerkende stijl vindt ze een manier om haar afkomst en erfgoed deel uit te laten maken van haar verhalen. Vaak vertaald in multidisciplinaire vormen.

Kathrin Gramelsberger

Kathrin Gramelsberger is een choreografe en danseres van Nigeriaans-Duitse afkomst. Ze heeft een eigen taal ontwikkeld bestaande uit een mix van dans, muziek en spoken word. Zij laat zich daarbij door haar biculturele achtergrond inspireren. Met elke voorstelling ambiëert Kathrin een gemeenschappelijk ziel te vinden, die door klein te durven zijn grote thema's en helden in ons wakker kan maken.

holland
dance
festival

Holland Dance Festival zet de dans op zijn kop!

Foto: Nichaie Sternisk

Gedurende vier weken staat Nederland in het teken van de internationale dans. Al 19 edities toont Holland Dance Festival internationaal gerenommeerde dansgezelschappen, die anders nooit te zien zijn in Nederland. Het festival verrast en inspireert met dans die grenzen verlegt en nieuwe perspectieven biedt.

Het junior gezelschap van het Alvin Ailey American Dance Theater, Ailey II, bestaat al 50 jaar en is bekend om zijn krachtige en expressieve optredens. Hun jubileumvoorstelling tijdens het festival staat garant voor technische virtuositeit en emotionele impact.

Een bijzondere danskunstenaar om naar uit te kijken is de Frans-Algerijnse choreograaf en bioloog, Hervé Koubi. Zijn adembenemende mix van dans en acrobatiek is te zien in Den Haag en festivalpartnerstad Tilburg. Naast internationale gevestigde gezelschappen is Holland Dance Festival ook steeds een plek voor nieuwe ontdekkingen, zoals het aangrijpende werk van de Palestijnse choreograaf Sahar Damoni of de aanstekelijke humor van de Italiaanse Silvia Gribaudo.

Den Haag,
Rotterdam,
Delft en
Tilburg

24 januari t/m
17 februari 2024

Bekijk het hele programma en het
inclusieve DanceAble symposium op:

holland-dance.com

Genomineerden Zwaan meest indrukwekkende dansproductie 2023

CONTROLE van 155

155 en MAAS theater & dans

Met *CONTROLE* onderzoeken de makers van 155 hun eigenwijs-grappige choreografische stijl verder. In een speelse mix van hiphop-idiomen, filmtrucs en het betere stuntwerk vliegen de kamerplanten én de mannen over de rollende speelvloer. Daarbij gaan de makers de kwetsbaarheid niet uit de weg en tonen ze de veerkracht van de groep. *CONTROLE* is aantrekkelijk verpakt in kolder, speelplezier en met alle ruimte voor interactie met het publiek. Een unieke kwaliteit.

DARKMATTER van Cherish Menzo

Frascati Producties,
GRIP i.s.m. De Coproducers

Cherish Menzo bouwt met *DARKMATTER* voort aan een bijzondere signatuur die dieper gaat dan dans alleen. Met haar onbarmhartige esthetiek laat deze voorstelling de kijker in elke vezel voelen dat het afwerpen van de koloniale blik geen uitstel meer verdraagt. De lichamen van Menzo en Camilo Mejía Cortés vullen de ruimte met hun stemmen en woorden, hun lichamen en hun zeer effectieve vervreemdende fysieke taal.

Avatāra van Duda Paiva en Shailesh Bahoran

Duda Paiva Company en Illusionary
Rockaz Company

De makers van *Avatāra* laten veel ruimte voor de eigenheid van iedere danser, waarbij de interactie met de poppen indrukwekkend is. Deze prachtige, op maat gemaakte danspartners versterken de belangrijkste kenmerken van het zelf geconstrueerde 'ik' en dagen de dansers uit om dat lichamelijk te doorvoelen. In een spiegelpaleis van identiteiten toont *Avatāra* ontroerende, beklemmende, spannende en humoristische invalshoeken op het lichaam en de ups-and-downs in het leven.

Genomineerden Zwaan meest indrukwekkende dansprestatie 2023

Giorgi Potskhishvili

Genomineerd voor zijn rol in
De Groene Tafel (Het Nationale Ballet)

Potshishvili's performance in dit expressieve anti-oorlogsstuk uit 1932 heeft een krachtige aardheid. Zijn stampende ritmes maken je met elke bons bewust van het hier en nu. Onverbidlijk haalt hij iedereen op die sterven moet; met haast sensuele tederheid, sluipend vanuit het donker, of met groot vertoon van kracht, maar altijd ontzagwekkend.

Patricia van Deutekom

Genomineerd voor haar rol in
La Despedida (LAVA Collective)

Terwijl haar mededanseresen strijden als in de tijd van haar overleden partner, choreograaf Jens van Daele, rent Van Deutekom. Wanneer ze zichtbaar uitgeput toch de dansvloer opstapt, incorporeert ze in haar danstaal nog wel het bekende gooien, duwen, vallen en sleuren, maar legt daarin nieuwe accenten en nuances. Met nieuwe ogen kijkend naar het bewegende lichaam werpt Van Deutekom zichzelf opnieuw het dansveld in.

Liam McCall

Genomineerd voor zijn rol in *Dorian* (Het
Nationale Ballet en ISH Dance Collective)

Met een indrukwekkende mix van vloeiend uitgevoerde b-boy tricks, poëtische vertelkracht en eigen charme kleurt Liam McCall zijn rol als de manipulatieve Henry in *Dorian* van ISH en Het Nationale Ballet. Iedere danser met wie McCall's Henry in aanraking komt, krijgt een zwieper van zijn intrigerende fysieke en mentale kracht. De ruimte om hem heen lijkt soms te krimpen door de zuigende werking van zijn draaiingen en snel voetenwerk.

**Binnenkort
in de theaters**

scapino Ballet
Rotterdam

Song of the dark forest

oktober 2023
t/m februari 2024

Een aangrijpende dansvoorstelling,
waarin het tragische
verhaal van de
oorlog wordt bezongen.
Een samenwerking met
OPERA2DAY en live muziek
door het DoelenEnsemble.

Pinocchio Effect

december 2023
t/m februari 2024

Dans, theater en live video in
een familievoorstelling voor
iedereen van 10 tot 110 jaar
over iets wat we allemaal doen:
liegen! De eerste grote zaal
productie van theatermaker
Cecilia Moisio in samenwerking
met Maas theater & dans.

Genomineerden Jonge Zwaan meest indrukwekkende jeugddansproductie 2023

Nacht van Gaia Gonnelli

Dadodans

In *Nacht* brengen jeugddansgezelschap Dadodans en muziekensemble Insomnio de magische rituelen van de nacht tot leven, voor een publiek van 2 tot 8 jaar. Choreografe Gaia Gonnelli laat aanvankelijk vooral de zachte en vriendelijke kanten van de nacht aan bod komen. Langs associatieve weg nemen de performers hun jonge publiek later ook mee naar de wat spannendere kanten van de duisternis. De vloeiende dans draagt bij aan het mysterie.

Superslow van Judith Faas

BonteHond

Superslow speelt met minimale middelen in op de belevingswereld van peuters en kleuters vanaf 2,5 jaar. De op hiphop gebaseerde dans is toegankelijk maar niet simplistisch. Meekijkende ouders komen misschien vooral om te genieten van hun kind, terwijl het een eerste theaterervaring beleeft. Maar ze worden door regisseur Judith Faas tevens op humoristische wijze bediend met verwijzingen naar retro-computerspelletjes en een parodie op heavy metal.

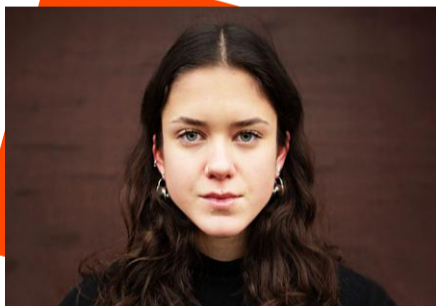

Als het anders loopt van Elien van den Hoek, Andreas Denk en Adam Peterson

Het Houten Huis/plan d-/Club Guy & Roni

Als het anders loopt voert kijkers van uiteenlopende leeftijden mee in het doolhof van de zorgbureaucratie. Met een (ver)wonderlijke mengeling van dans, tekst, slapstick, muziek, vormgeving en beeldend theater maken de makers de in de overgereguleerde zorg onzichtbaar geworden mens weer zichtbaar. In een uitzonderlijk staaltje multidisciplinaire samenwerking wordt een prangend maatschappelijk probleem vertaald naar een enerverende en ontroerende theatrale vorm.

Genomineerden Jonge Zwaan meest indrukwekkende jeugddansprestatie 2023

Laura Feliu Casas

Genomineerd voor haar rol in Als het anders loopt (Het Houten Huis/ plan d-/Club Guy & Roni)

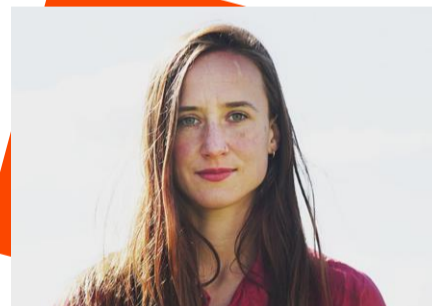
Het personage dat Laura Feliu Casas speelt en danst in deze sociaal bewogen voorstelling over een falend zorgsysteem is terminaal ziek. Terwijl artsen en familie over haar hoofd haar ziekte bespreken verliezen ze het zicht op de mens achter de patiënt. De flexibele motoriek en zwijgende tragiek van Feliu Casa maken indruk. In een hartverscheurend mooi duet met een infuuspaal geeft de danseres een laatste keer vorm aan dromen en verlangens die nooit meer vervuld zullen worden.

Sellam El Achari

Genomineerd voor zijn rol in God is a DJ (SALLY Dansgezelschap Maastricht)

In *God is a DJ* neemt Sellam El Achari het publiek mee als een coole gast met een koptelefoon, die zelf wel uitmaakt op welke muziek hij beweegt. Op natuurlijke wijze eist El Achari de aandacht op, waarbij hij kan opgaan in de groep en toch zichzelf kan blijven. In een rauwe solo die van binnenuit lijkt te komen laat hij zich kennen als de onbetwiste koning van de dansvloer: energiek, met een veelzijdige beheersing van stijlen en moves.

Yeli Beurskens

Genomineerd voor haar rol in Hold your horses (De Dansers)

Yeli Beurskens geeft in *Hold your Horses* met een precies gedoseerde flow invulling aan de dynamiek van meedoen en toch jezelf blijven. Met ingehouden energie en bewegingen die voor zichzelf spreken ontpopt zij zich als een stille kracht. Het voelt volstrekt natuurlijk dat juist zij aan het eind van de voorstelling overblijft met muzikale motor Guy Corneille in een herhaling van steeds weer dezelfde, uitputtende poging om houvast te vinden bij een ander.

Imre & Marne van Opstal

Over hun Duitse dubbelprogramma en
de Nederlandse première in Maastricht

ND 2023

'Dit voelt als thuiskomen'

Het mag een wonder heten dat ze hun agenda's nog altijd zelf bijhouden. Het Nederlandse choreografenduo Imre en Marne van Opstal - zus (34) en broer (33) uit het beroemde Veldense gezin met vier dansende kinderen - reist de wereld over voor het creëren van choreografieën. Van Mannheim tot Parijs, van Londen tot Los Angeles, van Zweden tot IJsland en van Finland tot Canada. Gelukkig choreografen ze ook nog in Den Haag, bij NDT (Nederlands Dans Theater), het topdansgezelschap waar ze zelf jarenlang de sterren van de hemel dansten. In 2020 ruilden ze het podium in voor een fulltime carrière als choreograaf. Met succes. Ze zijn amper thuis; voor Marne is dat Amsterdam, voor Imre (nu nog) een boerderij, dertig minuten boven Parijs.

Niet alleen internationale topdansgezelschappen doen een beroep op hun surrealistische, bijna on aardse bewegingskwaliteit, ook een beroemd modehuis (Dior), een bekende zinger-songwriter (popsensatie Lykke Li) en een hip schoenenmerk (Marsèll) ontdekten hun grensoverstijgende creativiteit. Groepswork, trio's, dansfilms, muziek-

video's of modeshow, alles past bij hun wens niet in hokjes te denken en organisch samen te werken met andere kunst-disciplines. Het moge duidelijk zijn: deze 'siblings' uit Velden – hun bloedband wordt stevast benadrukt – zijn hot.

Des te mooier dat de Nederlandse Dansdagen in Maastricht deze 26ste editie een uniek dubbelprogramma laat zien: de Nederlandse première van *The little man* (2022) door Nationaltheater Mannheim en *I'm afraid to forget your smile* (2022) door het Hessisches Staatsballett. Ze komen zelf mee, om deze in Duitsland gemaakte choreografieën toe te lichten. En omdat 'deel uitmaken van de Nederlandse Dansdagen' voor hen 'voelt als thuiskomen', zo vertrouwd zijn ze met de kwart eeuw geschiedenis van het festival: ooit in hun jeugd als piepjonge toeschouwer, later als NDT-danser tijdens voorstellingen en prijswinstreikingen en als winnaars van Zwanen.

Beiden deden als student van de Vooropleiding Dans in Venlo al mee aan een pop-upoptreden in de Bijenkorf en een gelegenhedschoreografie van Club Guy & Roni in Centre Céramique.

"In zwarte maatpakken improviseerden we tegen de glazen wanden van deze nieuwe bibliotheek annex exporuimte", herinnert Imre. Marne weet nog hoe hij op zijn vijftiende 'tweede' werd tijdens een choreografieconcours voor jong talent. "Ik had natuurlijk eerste moeten worden", knipoogt hij. "De juryleden dachten dat ik hulp had gehad bij het maken van dit volwassen werk over het stervensproces van onze oma."

I'm afraid to forget your smile gaat eveneens over de dood. "We konden in Wiesbaden werken met een operakoor van 16 zangers. Daar wilden we graag fysiek iets stevigs tegenover zetten. We besloten een persoonlijk drama, dat onze familie al jaren meedraagt, in een choreografie uit te werken." vertelt Marne.

"Onze neef Tom is op zijn negentiende tijdens een schooltrip in Herkenbosch verdwaald geraakt en pas na een etmaal onderkoeld teruggevonden. Hij heeft het niet gered. Wij waren veertien en vijftien. Dat je oudste neef in die wanhopige uren niemand tegenkwam om hulp aan te vragen, zal altijd blijven knagen. Het gevoel iemand noodgedwongen zo vroeg te moeten loslaten en toch hartstochtelijk proberen bij je te houden, hebben we als startpunt genomen voor een creatie met zes dansers."

De choreografie, met live gezongen composities van o.a. de Noord-Europese componisten Ola Gjeilo, Jóhann Jóhannsson en Arvo Pärt en sacrale teksten van dichter Charles Anthony Silvestri werd in Duitsland jubelend ontvangen. Een diep emotionele ode aan het leven, werd de voorstelling genoemd, van 'die Shootingstars in der europäischen Tanzszene'. In Maastricht zal de sacrale muziek op band staan, hetgeen niets afdoet aan hun talent de spirituele pijn van het onder ogen zien van je eigen sterfelijkheid te kunnen uitdrukken in een fysiek virtueuze bewegingstaal.

Het trio *The little man*, gemaakt bij Nationaltheater Mannheim, is 'een klein werk', aldus het choreografenduo.

"Een microkosmos of ecosysteempje van

mentale en fysieke processen. Alsof je van een afstandje naar een mierenkolonie kijkt, hoe drie mensen in een beklemmende ruimte het zware werk opknappen. Zo klein zijn we als mensheid in het licht van de eeuwigheid van het heelal."

Ze vinden het bijzonder dat deze twee choreografieën nu voor het eerst samen op één avond zijn te zien. "In Nederland heeft nog niemand deze werken kunnen zien." Is het nooit té intens, om als broer en zus altijd samen te creëren? Imre: "We vullen elkaar naadloos aan. Soms creëert de een en observeert de ander, dan weer andersom. We delen altijd eerlijk hoe we ons voelen. Reageert iemand gestrest vanwege vermoeidheid, loodst de ander ons daar doorheen. We zijn en blijven familie: de liefde voor elkaar is er altijd." Bovendien, zegt Marne: "Als er internationaal aan je wordt getrokken, is het fijn te kunnen sparren en samen te antwoorden. Dan heb je minder het gevoel op eieren te moeten lopen."

"Soms denken mensen dat we een getrouwd koppel zijn", lacht hij. "Dan zeggen we op z'n Limburgs: och, we *kloemelen* samen gewoon lekker door."

Tekst: Annette Embrechts

Fotografie: Hugo Thomassen (p22)

Maxwell Aurelien James (p23)

Maximilian Borchardt (p23)

KIJKTIP

***The little man* door Nationaltheater Mannheim en *I'm afraid to forget your smile* door het Hessisches Staatsballett**

Zondag 1 oktober (Nederlandse première)
14.00 – 15.20 uur

Aansluitend interview met Imre en Marne van Opstal
(15.30 – 16.00 uur)

Tickets: € 27,50 / € 32,50
(incl. pauzedrankje)

Locatie: Theater aan het Vrijthof

← *I'm afraid to forget your smile*

↓ *The little man*

WE, THE EYES

EMIO GRECO | PIETER C SCHOLTEN

Tournee 2023/2024

Nederlandse première

Meervaart — Amsterdam

28 oktober 2023

ICK dans
amsterdam

ICK DANS AMSTERDAM IS EEN PLATFORM VOOR HEDENDAAGSE DANS. ONDER LEIDING VAN EMIO GRECO | PIETER C. SCHOLTEN MAKEN WE INTERNATIONALE DANSVOORSTELLINGEN, ONDERSTEUNEN WE JONGE MAKERS, ORGANISEREN WE EDUCATIE EN DOEN WE ONDERZOEK NAAR DANS. ICK IS GEVESTIGD IN SPACE FOR DANCE ART, WAAR VOORSTELLINGEN, LEZINGEN, WORKSHOPS EN SYMPOSIA WORDEN GEPRESENTEERD.

foto — Alvin Palma / dancer — Hiroki Nurogaki

SALLY

Dansgezelschap Maastricht

BEWEEGT DE WERELD

WWW.SALLYDM.NL

aya.nl

Hoop

van Wies Bloemen

JAN-APRIL 2023

12+

High

van Anne Suurendonk

OKT-DEC 2023

12+

SEIZOEN

23

24

VOLG ONS OP
@danstheateraya

BOEKINGEN
www.frontaal.com

Yanasei

van Ryan Djokarso

JAN - MEI 2024

6+

Controle?

De finale van de Nederlandse Dansdagen 2023 is in handen van 155. "CONTROLE is hilarisch ironisch, maar ook van een ontroerende schoonheid", recenseerde de Volkskrant ★★★★★. NRC beloofde de voorstelling eveneens met vier sterren en riep *CONTROLE* uit tot beste dansvoorstelling van 2022. En nu is de voorstelling ook nog eens genomineerd voor de Zwaan 'meest indrukwekkende dansproductie 2023'. De unieke mix van doordachte absurditeit en verfijnde lompheid, tussen rebellie en ontzettend goede dans, die intussen eigen is aan 155, is volledig tot wasdom gekomen.

CONTROLE komt o.a. voort uit een pitch waarmee 155 (eenvijfvijf) in 2018 de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Jong Publiek won. De cirkel is rond, want dit jaar sluit het gezelschap het festival met deze zeer succesvolle coproductie met Maas theater en dans af. De mannen van 155 zijn inmiddels allemaal rond de 30 en staan voor de keuze: grip op het leven krijgen of vrije jongens blijven. Waar bij hun vorige voorstelling *MOTORS* nog een motor voor de deur stond waarmee ze weg konden vluchten van vervelende verplichtingen, problemen en het systeem, dealen zij nu op een bewegende vloer met het gevoel niet 'in control' te zijn.

Houtworm

Het gebruik van loopbanden is visueel adembenemend, maar maakt ook een statement over de controle - of juist het gebrek daaraan - in de jonge generatie. "De vaste basis die je denkt te hebben, wordt de hele tijd onder je vandaan gejankt", vertelt Erik Bos, artistiek leider 155. "Met je zuurverdiende geld kun je eindelijk een veel te duur huis kopen,

'De vaste basis die je denkt te hebben, wordt de hele tijd onder je vandaan gejankt'

Erik Bos, artistiek leider 155

maar dan blijkt deze vol te zitten met houtworm (true story). Je rent in je drukke bestaan maar door en door, maar komt niet vooruit. Het beetje controle wat je wel kunt uitoefenen, is niet bestendig. Hoe vaak je ook naar de sportschool gaat of een botoxspuit in je porem propt, het kan altijd mooier."

Wie wil je zijn en hoe wil je in de wereld staan? Daar gaat *CONTROLE* over. Het antwoord van 155 is klip en klaar: doordansen met verrotte knieën om te ontsnappen aan algoritmes en verantwoordelijkheden.

Gouden duo

155 is meer dan twintig jaar geleden opgericht door vrienden die elkaar ontmoetten tijdens breakdancetraining in Wageningen. Met verschillende studies en expertises op zak, maken ze voorstellingen die verder gaan dan

breakdance, dansfilms en sketches (o.a. voor *Het Klokhuis*) én staan ze buiten de theaters ook op festivals als Lowlands. Hun shows zijn gevuld met video, live muziek, kloterige humor en andere bewegingsvormen. In eigen woorden: "Zie ons als de Jiskefet van de dans, maar dan met backflips. Humor vinden wij belangrijk. We maken serieuze dingen graag belachelijk en nemen belachelijke dingen serieus." Maas maakt eigenzinnige dans- en theaterproducties (en meer) voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Sinds 2015 blijken 155 en Maas een gouden duo. Komend seizoen '23/'24 maken zij samen Stuntkont voor 6+.

KIJKTIP

Controle (12+)
155 (eenvijfvijf) / Maas Theater en Dans

Donderdag 5 oktober
20.00 – 21.10 uur
Tickets: € 14,-
t/m 30 jaar: € 9,50
Locatie: Theater aan het Vrijthof

Brigitte van Eck en Ronald Wintjens over de samenwerking tussen Theater aan het Vrijthof en de Nederlandse Dansdagen

De warme woonkamer van de Nederlandse dans

Ze ziet het helemaal voor zich: lekkere tweezitters in de foyer, knusse lampen, goede koffie, fijne informatie. En warme dansmuziek. 'Een kloppend festivalhart met huiskamergevoel. En dat in Theater aan het Vrijthof. Zodat we tijdens de Nederlandse Dansdagen de woonkamer van de dans kunnen zijn.' Als het aan directeur Brigitte van Eck ligt, worden de banden tussen 'haar' theater, in het hart van Maastricht, en de Nederlandse Dansdagen in de toekomst nog steviger aangehaald.

Ruim 25 jaar geleden sloegen Theater aan het Vrijthof, omroep NTR en het (toenmalige) Directie Overleg Dans (vereniging van Nederlandse dansgezelschappen) de handen ineen om de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de Nederlandse dans tijdens één lang weekend goed uit te lichten, zowel in de media als op podia. Maastricht werd *the place to be*. Een 'retraite' voor iedereen die de Nederlandse dans een warm hart toedraagt en zich het eerste weekend van oktober wil terugtrekken in Maastricht en onderdompelen in deze fantastische en beweeglijke kunstvorm.

'Dans en muziek zitten in het hart van onze programmering dus de Nederlandse Dansdagen passen goed bij de kleur van ons theater', aldus Van Eck. 'En met de komst van de nieuwe middenzaal voor de jubileum festivaleditie van 2027 kan het festival in drie theaterzalen tegelijk programmeren'. Ronald Wintjens, sinds 2016 algemeen directeur van de Nederlandse Dansdagen, kan niet wachten totdat de middenzaal er daadwerkelijk is. 'Dat betekent een week lang een vol huis, een kloppend festivalhart in Theater aan het Vrijthof. Tot die tijd richten we de voormalige repetitieruimte van philharmonie zuidnederland in als tijdelijk festival-

theater. Een nieuwe festivallocatie binnen de muren van het theater.' Daarbij pleit Wintjens ook voor een nog stevigere samenwerking tussen het festival en Theater aan het Vrijthof. Vooral in het kader van het gezamenlijk ontwikkelen van een breder en groter publiek voor dans en het creëren van meer ruimte voor makers. Zo heeft het nieuwe publiek, dat het festival de afgelopen jaren heeft gewonnen, andere wensen over hoe het dans wil en hoopt te ervaren.

De Danstent, een klassieke spiegelent die sinds de vorige editie in 2022 tijdelijk herrijst op het Vrijthof, op zebrapad-afstand van Theater aan het Vrijthof, komt als levendige danshub daaraan alvast tegemoet.

'Wij willen dat nieuwe publiek graag vasthouden en kennis laten maken met de reguliere dansprogrammering, van de grote gezelschappen tot nieuw talent. Daarom hebben we ook op dit vlak de handen ineengeslagen en programmeren we deze editie een aantal voorstellingen voor het eerst samen. Ook hiermee versterken we elkaar en zorgen we voor steeds meer verdieping door bijzondere ervaringen van dans in al zijn diversiteit. We willen ook dat jong talent steeds beter zijn weg vindt naar alle terreinen van de professionele dans en dat festivalbezoekers uit de regio ook gedurende het seizoen het theater weten te vinden. We kunnen hiermee de dansinfrastructuur in Limburg versterken en zichtbaarder maken. Samen staan we daarin veel sterker.'

In september 2027 bestaat het festival 30 jaar. 'Dat is een mooie stip op de horizon om die prachtige en gezonde ambities samen te realiseren', zeggen ze allebei. Van Eck, met een grijns: 'Kom we gaan banken voor in de foyer regelen!'

Tekst: Annette Embrechts

Theater aan het Vrijthof en de Nederlandse Dansdagen presenteren in 2023 de volgende voorstellingen:

Jordy Dik en Zino Schat / Korzo – DansClick 25

De première van de 25e editie van *DansClick* toont de toonaangevende choreografen van dit moment.

**Zaterdag 30 september
14.00 – 15.30 uur (première)
Tickets: € 18,50
Locatie: AINSI**

**Nederlandse Dans International #1:
Imre en Marne van Opstal**

Exclusief voor de Nederlandse Dansdagen worden twee stukken van de spannendste en meest gewilde choreografen ter wereld eenmalig in Maastricht gepresenteerd.

**Zondag 1 oktober
14.00 – 15.20 uur
Interview met de makers
15.30 – 16.00 uur
Tickets: € 27,50 / € 32,50
(incl. pauzedrankje)
Locatie: Theater aan het Vrijthof**

Circumstances – EXIT (8+)

Een spannende, impressionante en fysieke circus- en dansvoorstelling waar beweging, partner-acrobatie en balansbord samenvloeien.

**Dinsdag 3 oktober
20.00 – 20.55 uur
Tickets: € 14,-
t/m 30 jaar: € 9,50
Locatie: Theater aan het Vrijthof**

155 (eenvijfvijf) / Maas Theater en Dans – Controle (12+)

De voorstelling *CONTROLE* brengt een dikke medley van breakdance, fysieke komedie, live muziek, film en bizarre humor.

**Zondag 1 oktober
20.00 – 21.10 uur
Tickets: € 14,-
t/m 30 jaar: € 9,50
Locatie: Theater aan het Vrijthof**

Nederlandse Dansdagen Digitaal

Gratis registreren voor
het online programma
kan vanaf nu op
nederlandsedansdagen.nl

Sinds 2020 presenteert de Nederlandse Dansdagen, naast het festivalprogramma live in Maastricht, ook een divers en spannend online programma. Volgend jaar wordt het nieuwe digitale platform gelanceerd met nóg meer Nederlandse Dans Digitaal. Dit jaar beleef je de Nederlandse Dansdagen natuurlijk ook weer online, waar en wanneer je wilt. Hierbij een greep uit het online programma.

Virtual Residencies

Online te bekijken vanaf
30 september 11.00 uur

Onze Virtual Residencies bieden elke editie van de Dansdagen een inkijkje in het fascinerende werkproces van makers

van nu. Vorig jaar werden we online meegenomen in het werk van Simon Bus, Sarada Sarita en Constantin Trommlitz. Dit jaar duiken we online in de wereld van onder andere Charlotte Goesaert (DansBrabant), Veerle Van Overloop (Moving Futures) en Ruben Chi.

Op Pad met Redo

Dagelijks online en op L1 te
bekijken vanaf 11.00 uur

Om inzicht te geven in het rijke on- en offline dansaanbod neemt Redouan Ait Chitt je dagelijks mee langs de verschillende onderdelen en het festivalgevoel in de stad. Hij brengt verslag uit van de voorstellingen die tijdens het festival te zien zijn, geeft je

een kijkje achter de schermen, interviewt artiesten en dompelt je onder in het festival vanuit Maastricht.

Filmprogramma Cinedans

Online te bekijken vanaf vrijdag
29 september 11.00 uur

Al jaren maakt Cinedans deel uit van het programma van de Nederlandse Dansdagen. Geniet online en on demand van de mooiste en meest bijzondere dansfilms en dansshorts.

Ook te zien en te doen online: de Staat van de Nederlandse Dans, de film *Oh boy!* van Antonin Rioche, het rondetafelgesprek over duurzaamheid in de danssector, het Debat van de Nederlandse dans en meer.

De Nederlandse Dansdagen worden mede mogelijk gemaakt door:

Geef jij de dansers en dansmakers van de toekomst een podium?

Als Vriend van de Nederlandse Dans steun je de toekomst van de Nederlandse Dans. Jouw bijdrage helpt mee om deze generatie dansers en dansmakers ondersteuning te bieden die ze nodig hebben om zich verder te kunnen blijven ontwikkelen. Word Vriend van de Nederlandse dans vanaf €75 per jaar. Je draagt hiermee bij aan de toekomst van de Nederlandse dans!

nederlandsedansdagen.nl/steun-ons

Nederlandse Dansdagen

Maastricht